

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนเมษายน ๒๕๖๔
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรในภาพรวมและสินค้าเกษตรที่สำคัญ

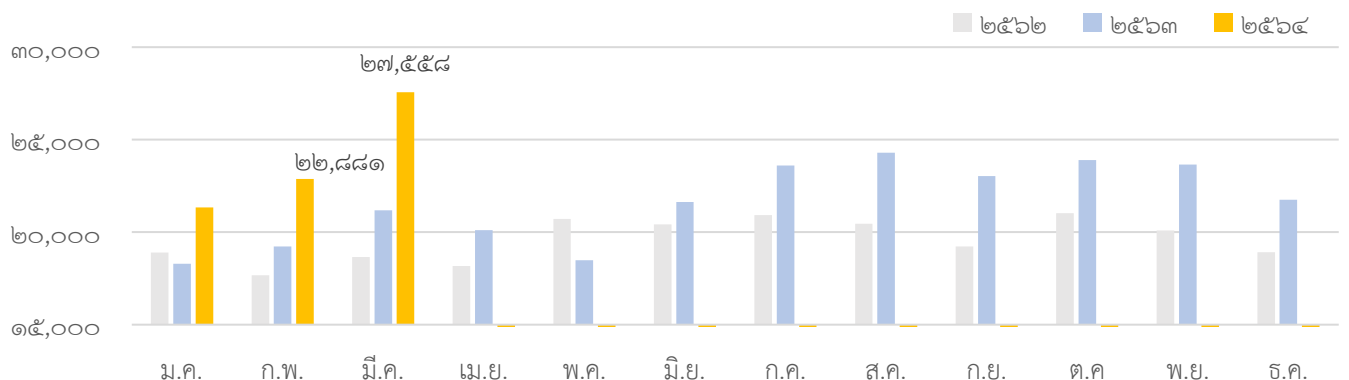
รายการ	มูลค่าส่งออกปี ๖๓	มี.ค. ๖๓	มี.ค. ๖๔	ก.พ.๖๔	% เปลี่ยนแปลงเมื่อเทียบกับเดือน	
	ล้านบาท				มี.ค. ๖๓	ก.พ. ๖๔
รวมสินค้าเกษตรและอาหารทั้งหมด	๒๕๙,๑๔๗.๓๒	๒๑,๑๘๒.๐๓	๒๗,๕๕๘.๐๘	๒๒,๘๘๑.๓๑	๓๐%	๒๐%
ข้าว	๒๑,๘๙๒.๓๙	๒,๗๘๔.๓๒	๑,๒๘๐.๔๓	๑,๖๗๗.๑๑	-๕๔%	-๒๔%
ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง	๒๐,๙๗๑.๓๖	๑,๕๘๙.๔๐	๑,๓๓๖.๙๙	๑,๑๕๕.๘๒	-๑๖%	๑๖%
กุ้งดิบและกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง	๙,๐๐๕.๗๙	๕๖๐.๑๔	๔๙๘.๒๗	๓๕๙.๙๙	-๑๑%	๓๘%
สินค้าประมงอื่นๆ	๑๓,๓๑๘.๘๐	๘๙๗.๐๒	๑,๑๕๒.๘๔	๙๔๔.๙๔	๒๙%	๒๒%
ผลไม้และลูกไม้	๓,๑๔๖.๓๙	๒๖๒.๙๕	๒๓๗.๓๙	๒๐๗.๒๐	-๑๐%	๑๕%
-ทุเรียน	๖๗๒.๔๓	๑๙.๔๕	๑๒.๗๖	๒๒.๐๘	-๓๔%	-๔๒%
-มังคุด	๑.๐๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐%	๐%
กล้วยไม้ตัดดอก	๒๐๓.๔๓	๑๖.๘๔	๑๖.๐๕	๑๕.๖๘	-๕%	๒%
อาหารสัตว์เลี้ยง	๑๔,๓๘๙.๑๔	๑,๑๓๘.๒๗	๑,๖๔๑.๑๓	๑,๓๑๒.๔๘	๔๔%	๒๕%
ยางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์	๑๒๙,๑๐๖.๔๐	๙,๖๑๔.๑๘	๑๖,๘๒๖.๑๙	๑๓,๒๖๓.๑๘	๗๕%	๒๗%

ที่มา : กรมศุลกากร

๒. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

• เดือนมีนาคม ๒๕๖๔ การส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารไทยมายังสหรัฐฯ มีมูลค่าการส่งออก ๒๗,๕๕๘ ล้านบาท มีการขยายตัวร้อยละ ๓๐ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน สาเหตุการขยายตัวเกิดจากการมูลค่าการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นของสินค้ายางธรรมชาติและผลิตภัณฑ์ (ร้อยละ ๗๕) และอาหารสัตว์เลี้ยง (ร้อยละ ๔๔) ในขณะที่สินค้ากลุ่มอาหาร เช่น ข้าว ทุน่าบรรจุกระป๋อง กุ้งดิบและกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง มีมูลค่าการส่งออกลดลง เนื่องจากสถานการณ์ COVID ในสหรัฐฯ เริ่มดีขึ้น ภาพรวมในไตรมาส ๑ ไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตร ๗๑,๗๗๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นกว่าไตรมาสแรกปี ๖๓ มูลค่า ๑๓,๐๘๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๒๒

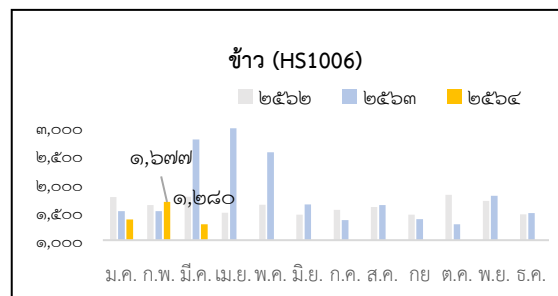
ภาพ มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารจากไทยสู่สหรัฐฯ เปรียบเทียบแบบรายเดือน ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา

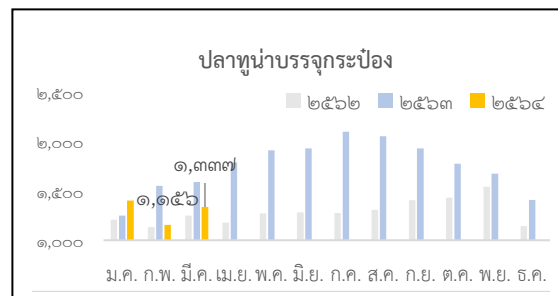
ข้อมูลจาก : กรมศุลกากร

• มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรสำคัญ ๘ รายการในเดือนมีนาคม ๒๕๖๔

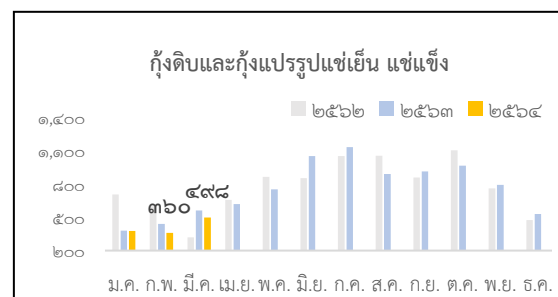
๑. ข้าว มีมูลค่าการส่งออก ๑,๒๘๐ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๕๔ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน คิดเป็นมูลค่า ๑,๕๐๔ ล้านบาท ทั้งนี้ภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ มีมูลค่าการส่งออกรวม ๔,๓๒๒ ล้านบาท ลดลงกว่าไตรมาสแรกปี ๒๕๖๓ คิดเป็นมูลค่า ๑,๔๘๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๒๖

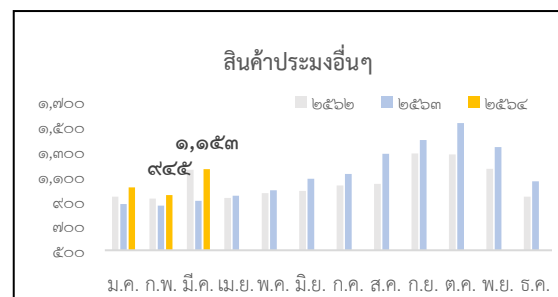
๒. ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง มีมูลค่าการส่งออก ๑,๓๓๗ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑๖ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน แต่ยังคงสูงกว่ามูลค่าการนำเข้าในปี ๒๕๖๒ ทั้งนี้ภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ มีมูลค่าการส่งออกรวม ๓,๘๙๖ ล้านบาท ลดลงกว่าไตรมาสแรกปี ๒๕๖๓ คิดเป็นมูลค่า ๔๙๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑๑

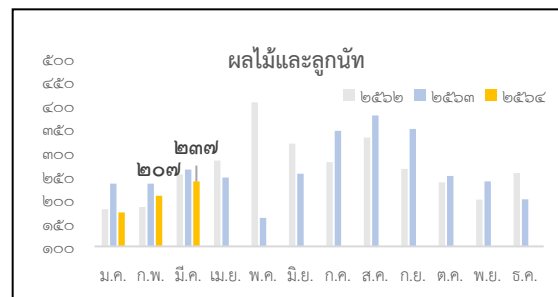
๓. กุ้งดิบ และกุ้งแปรรูปแช่เย็น/แช่แข็ง มีมูลค่าการส่งออก ๔๙๘ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑๑ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ มีมูลค่าการส่งออกรวม ๑,๒๓๖ ล้านบาท ลดลงกว่าไตรมาสแรกปี ๒๕๖๓ คิดเป็นมูลค่า ๑๔๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑๐

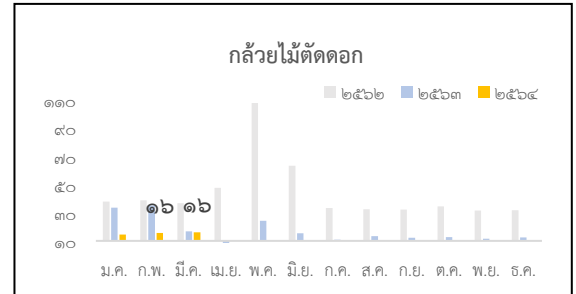
๔. สินค้าประมงอื่นๆ มีมูลค่าการส่งออก ๑,๑๕๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๙ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ มีมูลค่าการส่งออกรวม ๓,๑๐๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นกว่าไตรมาสแรกปี ๒๕๖๓ คิดเป็นมูลค่า ๑๓๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑๘

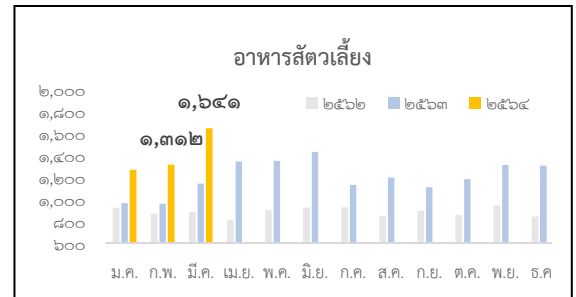
๕. ผลไม้และลูกนัท มีมูลค่าการส่งออก ๒๓๗ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๑๐ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ มีมูลค่าการส่งออกรวม ๗๒๙ ล้านบาท ลดลงกว่าไตรมาสแรกปี ๒๕๖๓ คิดเป็นมูลค่า ๑๑๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑๕

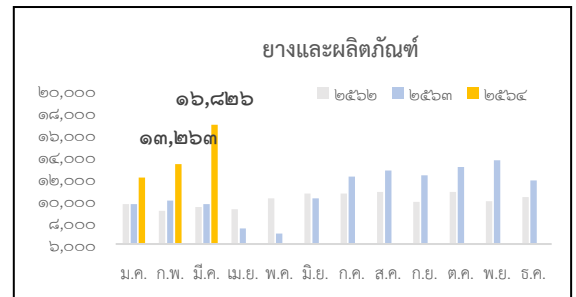
๖. กล้วยไม้ตัดดอก มีมูลค่าการส่งออก ๑๖ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๕ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ มีมูลค่าการส่งออกรวม ๔๖ ล้านบาท **ลดลงกว่าไตรมาสแรกปี ๒๕๖๓ คิดเป็นมูลค่า ๔๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๔๖**

๗. อาหารสัตว์เลี้ยง มีมูลค่าการส่งออก ๑,๖๔๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๔ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา ภาพรวมการส่งออกสินค้าอาหารสัตว์เลี้ยง (Pet food) ของไทยสู่สหรัฐฯ มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากการรับจ้างผลิต (Original Equipment Manufacturer - OEM) ให้กับแบรนด์ชั้นนำ ทั้งนี้ ภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ มีมูลค่าการส่งออกรวม ๔,๒๑๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นกว่าไตรมาสแรกปี ๒๕๖๓ คิดเป็นมูลค่า ๑,๑๖๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๓๘

๘. ยางและผลิตภัณฑ์ มูลค่าการส่งออก ๑๖,๘๒๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๕ เมื่อเทียบกับเดือนเดียวกันกับปีที่ผ่านมา สาเหตุจากสถานการณ์ที่ไม่แน่นอนของการเก็บค่าอากร Anti-Dumping ของสหรัฐฯ ทำให้มีการเร่งนำเข้าเพื่อกักตุนสินค้าก่อนมีการประกาศผลการพิจารณาในเดือนพฤษภาคมนี้ ทั้งนี้ภาพรวมในไตรมาสที่ ๑ มีมูลค่าการส่งออกรวม ๔๒,๑๑๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นกว่าไตรมาสแรกปี ๒๕๖๓ คิดเป็นมูลค่า ๑๒,๙๓๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๔๔

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

- การส่งออกผลไม้ไม่ผ่านการบำบัด จากไทยมายังสหรัฐฯ และการเสนอขอให้เปิดตลาดสินค้าผลไม้สดชนิดใหม่ ขณะนี้พบว่ายังคงมีการส่งออกผลไม้ไม่ผ่านการบำบัด (Treatment) จากไทยมายังสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่อง โดยใช้การสั่งจองและซื้อขายสินค้าผ่าน Facebook เช่น ผู้ใช้ชื่อใน Facebook ว่า Sarah Venable เป็นหญิงชาวไทยซึ่งอยู่ที่มลรัฐฟลอริดา มีการนำผลไม้ไทยเข้ามาจำหน่าย ได้แก่ มะม่วงแก้วขมิ้น เชื้อวเสวยและน้ำดอกไม้ ลูกตาลสด ชมพู ระกำ มะยงชิด และต้นพันธุ์มะยงชิด โดยส่งออกสินค้าจากไทยผ่านบริษัทรับส่งสินค้าประเภท FedEx หรือ DHL ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อไทยอย่างยิ่ง โดยเฉพาะต่อผู้ส่งออกที่ดำเนินการตามกฎหมายระเบียบสหรัฐฯ รวมถึงภาครัฐในแง่การกำกับดูแลการส่งออก นอกจากนี้ ผู้นำเข้าผลไม้เขตร้อนรายใหญ่ในสหรัฐฯ ประสงค์ขอให้ไทยเจรจาเปิดตลาดชมพูและนอยหน้าจากไทยมายังสหรัฐฯ รวมถึงมะยงชิด เห็นควรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาความเป็นไปได้ในการเจรจาเปิดตลาดผลไม้ที่มีศักยภาพ ทั้งนี้ มาเลเซียมีการเปิดตลาดขนุน มะละกอ และมะเฟือง (Star Fruit) ไปยังสหรัฐฯ แล้ว โดยใช้การฉายรังสี

- NFI รายงานการปฏิเสธสินค้าประมงไทยที่ส่งออกไปยังต่างประเทศ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และรายชื่อผู้ผลิตและผู้ส่งออกสินค้าประมงน้ำหนักขาด (Short Weight) จากประเทศต่างๆ สำนักงานฯ ได้รับรายงานจากหน่วยงาน National Fisheries Institute (NFI) ถึงข้อมูลการปฏิเสธสินค้าประมงไทยที่ส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ พบว่า ๑. สหรัฐอเมริกา องค์การอาหารและยาสหรัฐฯ (U.S. Food and Drug Administration: FDA) ตีพิมพ์สถิติการปฏิเสธสินค้าประมงไทยที่ส่งออกไปยังสหรัฐฯ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จำนวน ๔ รายการ ได้แก่ (๑) สินค้าปลาแมคเคอเรลรมควัน (ALL EXCEPT SPANISH OR KING, SEE '22') เนื่องจากการผลิต แปรรูป หรือบรรจุห่อภายใต้กระบวนการที่ไม่ถูกสุขลักษณะ (MFR INSAN) (๒) สินค้าปลาเนื่องจากการผลิต แปรรูป หรือบรรจุห่อภายใต้กระบวนการที่ไม่ถูกสุขลักษณะ (MFR INSAN) และไม่ปรากฏฉลากภาษาอังกฤษ (๓) สินค้าปูโดยตรวจพบเชื้อซาโมเนลลา และ (๔) สินค้ากุ้งจากการเพาะเลี้ยงโดยตรวจพบสิ่งแปลกปลอม/สิ่งสกปรก/เน่าเสีย (Filthy) และเชื้อซาโมเนลลา ๒. สหภาพยุโรป ปรากฏข้อมูลการปฏิเสธสินค้าประมงจำนวน ๑ รายการ ได้แก่ สินค้า

ปลาทูน่าแช่เย็นในน้ำมันมะกอก (Chilled tuna fillets in olive oil) โดยพบสารซีสตามีนปริมาณ ๙๗๔ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม นอกจากนี้ NFI ยังได้รายงาน ข้อมูลการผลิตสินค้าประมงไม่ได้มาตรฐานเนื่องจากน้ำหนักขาด (Short Weight) การจำหน่ายสินค้าน้ำหนักขาดหรือมีน้ำหนักน้อยกว่าร้อยละ 100 ของน้ำหนักสุทธิถือความผิดตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา ข้อมูลรายชื่อบริษัทที่เสนอรับผลิตสินค้าประมงน้ำหนักขาดระหว่าง ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ - ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ให้กับผู้ค้าในสหรัฐฯ มีจำนวน ๑๙ ราย โดยเป็นผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกสินค้าประมงจากประเทศเวเนซุเอลาจำนวน ๑๑ ราย จีน ๕ ราย และอินเดีย ๓ ราย ทั้งนี้ ไม่มีรายชื่อผู้ผลิตและผู้ส่งออกของไทย

- รายงานการปฏิเสธการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารไทยไปยังสหรัฐฯ สำหรับเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ หน่วยงาน FDA สหรัฐฯ ได้ปฏิเสธการนำเข้าสินค้าประมงจากไทยจำนวน ๑ รายการ จากผู้ส่งออกจำนวน ๑ ราย ด้วยสาเหตุพบสิ่งแปลกปลอม/สกปรก (FILTHY) และพบเชื้อซาลโมเนลลา (Salmonella) ในสินค้า

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรหรือเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตร ที่สำคัญของสหรัฐฯ

- การประชุม 2021 UN Food Systems Summit: Opportunities for US Engagement สปช. ดี.ซี. เข้าร่วมการประชุมออนไลน์ (Webinar) ซึ่งจัดขึ้นโดยกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกาหรือ USDA (US Department of Agriculture) เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมาของการประชุมสุดยอดด้านระบบอาหารขององค์การสหประชาชาติ (UN Food Systems Summit) การเตรียมความพร้อม และโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมของสหรัฐฯ โดยภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและอาหารของสหรัฐฯ ผ่านทางการหารืออิสระ หรือ Independent Dialogues โดย USDA ได้จัดการประชุมหารือในระดับประเทศหรือ National Dialogues ครั้งที่ ๑ ไปแล้วเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๔ และจะจัดอีก ๒ ครั้ง ในเดือนเมษายน และพฤษภาคม ๒๕๖๔ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประชุม Pre – Summit ที่จะเกิดขึ้นในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔ ณ กรุงโรม และการประชุมที่องค์การสหประชาชาติในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ ณ นครนิวยอร์ก USDA พยายามให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบเกษตรและอาหารเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งรวมถึงประเทศคู่ค้าผ่านการประชุมหารือสองฝ่ายหรือหลายฝ่าย โดยจะประเมินว่า แต่ละประเทศมีหลักการและวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกับสหรัฐฯ หรือไม่ สหรัฐฯ มีการจัดทำเว็บไซต์ US Compendium of Sustainable Food System Actions:

<https://www.usda.gov/oce/sustainability/foodsystems/compendium> เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและให้ภาคส่วนที่สนใจเข้ามามีส่วนร่วมได้

- การประชุม The Rise of International Cuisine and Flavors in the US สปช. ดี.ซี. เข้าร่วมการประชุมออนไลน์ (Webinar) ในหัวข้อความนิยมที่เพิ่มขึ้นของรสชาติและอาหารต่างชาติในสหรัฐฯ (The Rise of International Cuisine and Flavors in the US) เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ จัดขึ้นเพื่อรับฟังการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และทัศนคติของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมอาหารต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการจำหน่ายอาหารต่างประเทศ เช่นอาหารสเปน เอเชียใต้ เอเชีย และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสหรัฐฯ ซึ่งเติบโตอย่างมากและได้รับการคาดการณ์ว่าจะได้รับความนิยมนำหน้าอาหารท้องถิ่นในอีก ๓ – ๕ ปีข้างหน้า เนื่องจากสหรัฐฯ มีการเปลี่ยนแปลงของลักษณะโครงสร้างประชากรมากขึ้น อีกทั้งชาวสหรัฐฯ เปิดรับวัฒนธรรมและมีความสนใจทดลองรับประทานอาหารจากต่างประเทศมากกว่าในอดีต ไม่ว่าจะเป็นการใช้บริการในร้านอาหารและการเลือกซื้อในรูปแบบพร้อมรับประทาน

- การประชุม นวัตกรรมในภาคการเกษตร: มุมมองจากทูตเกษตรต่างประเทศ ณ กรุงวอชิงตัน (Innovation in Agriculture: Regional Perspectives from Foreign Agriculture Attachés in D.C.) สปช. ดี.ซี. เข้าร่วมประชุมออนไลน์ (Webinar) เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๔ จัดโดย Business Council for International Understanding (BCIU) โดยมีองค์กรไม่แสวงผลกำไร Alliance for a Green Revolution in Africa (AGRA) และบริษัทเอกชนสหรัฐฯ ได้แก่ บริษัท Indigo Ag บริษัท McLarty Associates และบริษัท AeroFarms ร่วมบรรยายความสำคัญและประสบการณ์ของการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีควบคู่กับภาคการเกษตรซึ่งได้มีการใช้จริงในภูมิภาคอเมริกา สหภาพยุโรป แอฟริกา และเอเชีย โดยมีทูตเกษตรที่ประจำการอยู่ในกรุงวอชิงตันกว่า ๒๒ ประเทศ รวมทั้งภาคเอกชน ให้ความสนใจเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว บริษัทเอกชนสหรัฐฯ ประสงค์แสวงหาความร่วมมือกับภาครัฐของประเทศในภูมิภาคต่างๆ เพื่อขยายธุรกิจสำหรับภูมิภาคเอเชีย บริษัท AeroFarms ซึ่งคิดค้นนวัตกรรมปลูกพืชแนวตั้งในอาคารในเมืองขนาดใหญ่ ประสงค์ลงทุนร่วมหรือนำเข้าเมล็ดพันธุ์พืชเอเชียเพื่อปลูกใน AeroFarms ในสหรัฐฯ อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยพัฒนาสภาวะที่เหมาะสมกับพันธุ์พืชเอเชียที่จะปลูก รวมถึงวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและความคุ้มค่าด้วย เห็นควรใช้ AeroFarms เป็นแนวคิดในการพัฒนาการเกษตรรูปแบบใหม่ที่เหมาะกับสังคมเมืองของไทย

- การประชุม เรื่อง Farmers as Agents of Change in Greening Agriculture: Challenges & Opportunity สปช. ดี.ซี. เข้าร่วมฟังการประชุมออนไลน์ (Webinar) ในหัวข้อ เรื่อง เกษตรกรผู้สร้างการเปลี่ยนแปลงของการทำเกษตรสีเขียว: ความท้าทายและโอกาส (Farmers as Agents of Change in Greening Agriculture: Challenges & Opportunity) วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๔ จัดโดยองค์การอาหารและการเกษตรแห่ง

สหประชาชาติ ประจำอเมริกาเหนือ (Food and Agriculture Organization of the United Nations, North America) และสถานเอกอัครราชทูตเดนมาร์กในสหรัฐอเมริกา บรรยายความท้าทายและโอกาสที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรในช่วงเปลี่ยนผ่านการทำเกษตรสีเขียวเพื่อให้เกิดการทำเกษตรอย่างยั่งยืนและผลิตอาหารได้มากขึ้น พร้อมทั้งรับฟังการแลกเปลี่ยนความเห็นและประสบการณ์ของเกษตรกรเดนมาร์กและสหรัฐฯ ในฐานะที่เป็นตัวแทนหลักของการปรับใช้แนวทางปฏิบัติเพื่อทำการเกษตรอย่างยั่งยืน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนโยบายการบริหารจัดการใหม่ ๆ เพื่อเปลี่ยนให้การทำเกษตรเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสรุป เห็นว่า (๑) ควรแสวงหาแนวทางส่งต่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้ถึงมือผู้บริโภคโดยเร็วที่สุด (๒) จำเป็นที่จะต้องจัดหาแรงจูงใจที่ถูกต้องให้แก่เกษตรกรเพื่อนำไปปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ต่อไป (๓) รวมเกษตรกรเข้าเป็นส่วนหนึ่งขององค์คณะกำหนดนโยบายและรับฟังเกษตรกร (๔) ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ (๕) ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทของเกษตรกรในฐานะผู้แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และ (๖) รัฐบาลควรเข้าหาเกษตรกรเพราะเกษตรกรจะเป็นผู้ปฏิบัติตามกฎระเบียบโดยตรง

- **การประชุม Washington Ag Roundtable เรื่อง มุมมองด้านการค้าสินค้าเกษตรปี ๒๕๖๔ ของสหรัฐฯ** สบข. ดี.ซี. เข้าร่วมฟังการประชุมออนไลน์ ในหัวข้อ มุมมองด้านการค้าสินค้าเกษตรปี ๒๕๖๔ ของสหรัฐฯ (Perspectives for Ag Roundtable) วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๔ จัดโดย Washington Ag Roundtable การประชุมดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อรับฟังมุมมองนโยบายด้านการค้าสินค้าเกษตรที่สหรัฐฯ ในประเด็น (๑) จีน เป็นตลาดเป้าหมายหลักและมีความต้องการสินค้าจากสหรัฐฯ ประกอบกับผู้บริโภคให้ความไว้วางใจในคุณภาพและมาตรฐาน (๒) แคนาดา เม็กซิโก เป็นคู่ค้าสำคัญที่สหรัฐฯ มุ่งมั่นรักษาความสัมพันธ์ทางการค้าให้ดำเนินต่อไป (๓) ประเทศในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ (๓.๑) ญี่ปุ่น มีการเจรจาการค้ากับสหรัฐฯ อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สหรัฐฯ มีศักยภาพในการแข่งขันเท่าเทียมกับประเทศอื่น ๆ ที่ทำการค้ากับญี่ปุ่น (๓.๒) อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนาม เป็นกลุ่มประเทศที่กำลังเติบโตทางเศรษฐกิจและปริมาณประชากรเพิ่มขึ้นซึ่งจะส่งผลให้สหรัฐฯ ใช้เป็นช่องทางในการขยายตลาด และ (๔) นโยบายด้านการเกษตรสหรัฐฯในอนาคต ให้ความสำคัญกับการสร้างนโยบายการค้าสำหรับประชาชนชั้นกลาง แรงงาน สิ่งแวดล้อม โดยรัฐมนตรีกระทรวงเกษตร นาย Tom Vilsack ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน สิทธิมนุษยชน โดยเชื่อว่าจีน แคนาดา เม็กซิโก ญี่ปุ่น และประเทศในเอเชียจะดำเนินการสอดคล้องกับประเด็นดังกล่าว

๕. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

- **โครงการ Pre-clearance สำหรับผลไม้ฉายรังสีประจำปี ๒๕๖๔** Mr. Dejen Megis เจ้าหน้าที่ตรวจสอบกระบวนการฉายรังสีและสินค้า (Inspector) จากหน่วยงาน APHIS/USDA กระทรวงเกษตรสหรัฐฯ ได้เดินทางออกจากสหรัฐฯ ไปยังประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๖๔ เพื่อปฏิบัติงานในโครงการ Pre-clearance ตรวจสอบผลไม้ฉายรังสีจากไทยที่ส่งออกไปยังสหรัฐฯ เมื่อผ่านกักตัวเรียบร้อยแล้ว จะสามารถปฏิบัติงานได้ระหว่างเดือนพฤษภาคม - ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งจะทำให้ไทยสามารถส่งออกผลไม้ฉายรังสีโดยเฉพาะมังคุดมายังสหรัฐฯ ได้อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่เคยหยุดการส่งออกในปี ๒๕๖๓ เนื่องจากไม่ได้ดำเนินโครงการจากปัญหาการระบาดของโรค COVID-19 ในปีนี้คาดว่าจะสามารถเริ่มส่งออกมะม่วงน้ำดอกไม้เขียว พายัพจากไทยมายังสหรัฐฯ ได้เป็นครั้งแรก การนำเข้ามะม่วงสดของสหรัฐฯ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยในปี ๒๕๖๓ สหรัฐฯ นำเข้ามะม่วงจากประเทศต่างๆ ปริมาณรวมทั้งสิ้น ๗๒๘,๙๒๐ ตัน มูลค่า ๙๑๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ ๒๗,๕๐๐ ล้านบาท) ปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๑๑.๕ และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๒ เวียดนามซึ่งเพิ่งได้รับอนุญาตนำเข้ามะม่วงฉายรังสีมายังสหรัฐฯ เมื่อช่วงต้นปี ๒๕๖๒ พบว่าในปี ๒๕๖๓ มีการส่งออกมะม่วงฉายรังสีไปยังสหรัฐฯ ปริมาณ ๒,๑๐๐ ตัน มูลค่า ๔.๖๑ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ ๑๔๐ ล้านบาท) ปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ร้อยละ ๖๖ และมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๐.๑

- **สถานการณ์ข้าวในประเทศสหรัฐฯ** แนวโน้มการนำเข้าข้าวของสหรัฐฯ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ สหรัฐฯ มีการนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจาก ๗๖๖,๒๙๔ ตันในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เพิ่มขึ้นเป็น ๘๙๔,๙๓๓ ตันในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ทำให้ในภาพรวมระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ สหรัฐฯ มีความต้องการนำเข้าข้าวเป็นปริมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗ ต่อปี และมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ความต้องการข้าวในสหรัฐฯ ได้เพิ่มสูงขึ้นกว่าปกติ อันเป็นผลมาจากการระบาดของ COVID-19 ทำให้มีการกักตุนสินค้าอาหารในประเทศ รวมถึงสินค้าข้าว ซึ่งส่งผลให้มีการนำเข้าข้าวจากประเทศต่าง ๆ มายังตลาดข้าวสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นแต่หากสถานการณ์ COVID-19 กลับมาดีขึ้นแล้ว คาดการณ์ว่า ปริมาณความต้องการข้าวในตลาดน่าจะกลับไปสู่สถานการณ์ปกติหรือจะลดลงจากที่เคยมีปริมาณการนำเข้าที่สูงในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ขณะที่การนำเข้าข้าวหอมขยาดัวเพิ่มขึ้นทุกปี สหรัฐฯ จึงมีการพัฒนาพันธุ์ข้าวหอมมะลิสหรัฐฯ (U.S. Jasmine Rice) เพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคภายในประเทศ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มหาวิทยาลัย University of Arkansas (UAR) มหาวิทยาลัย Louisiana State University (LSU) และหน่วยงาน California Cooperative Rice Research Foundation (CCRF) มีการรายงานความสำเร็จการพัฒนาสายพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ๓ สายพันธุ์ คือ ๑. ข้าวหอมสายพันธุ์จัสมิน Aroma 17 พัฒนาโดย UAR ๒. ข้าวหอมสายพันธุ์จัสมิน CLJ01 พัฒนาโดย LSU ๓. ข้าวหอมสายพันธุ์จัสมิน Calaroma 201

พัฒนาโดย CCRF อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าสหรัฐฯ จะสามารถพัฒนาพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะที่ใกล้เคียงกับข้าวหอมมะลิไทย แต่ยังคงมีการผลิตไม่มากนัก โดยปัจจุบันได้มีความพยายามทำการตลาดเพื่อให้ผู้บริโภคชาวในสหรัฐฯ หันมาบริโภคข้าวหอมมะลิที่ผลิตในสหรัฐฯ แต่ยังคงต้องใช้เวลาในการปรับเปลี่ยนมุมมองผู้บริโภค เนื่องจากผู้บริโภคยังยึดติดกับการบริโภคข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงจากต่างประเทศ เช่น ประเทศไทย ผนวกกับข้อจำกัดในการผลิตต่าง ๆ ที่สหรัฐฯ ทั้งเป็นพันธุ์เฉพาะถิ่น หากนำไปปลูกพื้นที่อื่น ผลผลิตจะต่ำลง ปัญหาภัยธรรมชาติ และปัญหาเรื่องแรงจูงใจในการเพาะปลูก แต่ในอนาคต หากคุณภาพและคุณลักษณะของสินค้าข้าวไม่แตกต่างกัน มีการแก้ไขปัญหาเรื่องข้อจำกัดในการผลิต คาดว่า สหรัฐฯ น่าจะมีการเพาะปลูกข้าวหอมมะลิที่เพิ่มมากขึ้น

๖. อื่น ๆ

- การติดตามการคาร์บอนมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นแม้ว่าจะมีเรื่องท้าทายที่ต้องเผชิญ การบริโภคเพื่อลดคาร์บอน (Climatarians) มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นโดยอาหารที่เน้นการลดคาร์บอน (Climatarian diet) บริษัท Unilever มีแผนที่จะเปิดเผยรายละเอียดของผลคาร์บอน footprint ในผลิตภัณฑ์ของบริษัทจำนวนทั้งสิ้น ๗๐,๐๐๐ รายการ ซึ่งบริษัทอาหารอื่น ๆ ต่างมีนโยบายในรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน สิ่งที่เป็นแรงจูงใจสำคัญของบริษัทเหล่านี้ คือ การทำให้ผู้บริโภคมองเห็นว่าแบรนด์สินค้าสนับสนุนประเด็นความยั่งยืนส่งผลให้ยอดขายเติบโตอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การดำเนินโครงการการวัดระดับปริมาณการลดคาร์บอน หรือ Carbon Rating มีแนวโน้มในการเผยแพร่ไปยังอุตสาหกรรมภาคการบริการด้านอาหารต่าง ๆ แต่ความท้าทายที่เกิดขึ้นคือ ความยากลำบากในการวัดระดับ Carbon ในระบบ Carbon footprint ซึ่งยังไม่มีหน่วยงานใดของรัฐบาลสหรัฐฯ หรือระดับรัฐกำหนดมาตรฐานดังกล่าว รวมถึงความกังวลอื่น ๆ เช่น ปัญหาการหลอกลวงผู้บริโภคว่าบริษัทตนให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมซึ่งไม่ได้มีการดำเนินการจริง (Consumer greenwashing) และการใช้เล่ห์เหลี่ยมของผู้ประกอบการที่ได้รับเงินจากบริษัทเพื่อให้ออกฉลากให้

- ภาพรวมของเทคโนโลยีที่ช่วยในการต่อสู้กับอาหารเหลือทิ้ง (Food waste) ตัวเลขจากรัฐแสดงให้เห็นปริมาณการสูญเสียของอาหารและอาหารเหลือทิ้งประมาณร้อยละ ๓๐-๔๐ โดยอาหารจะมีการสูญเสียทั้งระหว่างช่วงเวลาที่บรรจุจนถึงจุดหมายปลายทาง ในการประชุม PMA Virtual Town Hall ได้เน้นย้ำถึงเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ช่วยในการลดขยะจากอาหาร เทคโนโลยีแรกคือ Apeel โดย Apeel จะเคลือบผิวผักและผลไม้ และจะคงอยู่บนผิวจนกว่าจะถูกบริโภค จึงทำให้มีประสิทธิภาพในการยืดเวลาในแต่ละขั้นตอนของห่วงโซ่อุปทานให้กับผลิตภัณฑ์ ๒. เทคโนโลยีของบริษัท Hazel ได้พัฒนาของขนาดเล็กเพื่อบรรจุเข้าไปในกล่องใส่ผลผลิต เพื่อยืดอายุการเก็บรักษาโดยสามารถใส่ไว้ในกล่องแบบใดก็ได้ หรือในรูปแบบการบรรจุแบบต่าง ๆ ได้ตลอดเวลาของห่วงโซ่อุปทาน ๓. บรรจุภัณฑ์ลดเชื้อรา โดยบริษัท SoFresh Inc. ได้พัฒนาเทคโนโลยีที่ทำให้เชื้อราบนผลไม้โดยการใส่การใช้การระเหยตามธรรมชาติ โดยใช้การระเหยที่ค่อย ๆ ซึมผ่านเซลล์ของเชื้อราและสกัดกั้นการย่อน้ำตาลซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเชื้อราในการเจริญเติบโต ๔. บริษัท Flashfood ได้สร้างแอปพลิเคชันสำหรับแจ้งเตือนผู้บริโภคว่า มีอาหารในร้านค้าแถวใกล้บ้านที่กำลังหมดอายุ (Best-by date) และผู้จำหน่ายสินค้าสามารถแจ้งขายรายการด่วนหรือ 'Flash-deals' ในแอปพลิเคชันได้

- การฉ้อโกงด้านอาหารทะเลกำลังเป็นเรื่องที่น่าวิตกกังวล การติดตามอาหารทะเลที่ไม่ถูกต้องกำลังระบาดอย่างมากในภาคอุตสาหกรรมอาหารทะเล มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ ๕๕ ของผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในบางประเทศที่มีการควบคุมที่ไม่มากพอในการป้องกันในเรื่องนี้ มีตั้งแต่การระบุชนิดของปลาที่จำหน่ายผิดชนิดไปจนถึงการโกงน้ำหนัก ไม่ว่าจะเป็นการระบุจำนวนปลาบนแพคเกจสินค้ามากเกินไป รวมถึงการใส่ น้ำแข็งเพื่อเพิ่มน้ำหนัก การติดตามอาหารที่ไม่ถูกต้องรุนแรงขึ้นในระหว่างห่วงโซ่อุปทาน บางครั้งเราจะพบการติดตามที่ไม่ถูกต้องบนผลิตภัณฑ์ เนื่องจากปลาสายพันธุ์หนึ่งมีลักษณะเหมือนกันกับอีกสายพันธุ์อย่างมาก โดยรัฐบาลแคนาดาได้จัดสรรงบประมาณจำนวน ๒๔.๔ พันล้านเหรียญสหรัฐครอบคลุมถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อแก้ไขปัญหาการฉ้อโกงด้านอาหาร รวมถึงปกป้องผู้บริโภคจากการหลอกลวงและปกป้องบริษัทต่าง ๆ จากการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม